

Nauja Rasos Gečaitės knyga

Paskelbta: 2013-03-18 20:20 | Autorius: www.vilnius-events.lt

Knygos viršelis.

Šiandien, kovo 18 dieną, Vilniaus rotušėje buvo pristatyta nauja meno istorikės ir lituanistės dr. Rasos Gečaitės knyga „Kelionė iš XXI į XIV a. su Giedriaus Kazimierėno „Algirdo pergalė prie Mėlynųjų Vandenų“. Tai yra pirmoji knyga iš leidyklos „Versmė“ inicijuotos naujos leidinių serijos „Lietuvos istorija šiuolaikinėje dailėje“.

Knygos autorė, pasitelkusi senuosius metraščius, autentiškas miniatiūras, XIV a. ir netolimų laikotarpių dailės kūrinius, žemėlapius, mokslinę nuojautą ir meninę vaizduotę, kviečia keliauti iš XXI a. dailininko dirbtuvės į XIV a. Lietuvos valdovo ir garsaus karo vado Algirdo aplinką. Pirmiausia skaitytojų laukia įkvepianti pažintis su tapytojo Giedriaus Kazimierėno kūrybine dirbtuve ir išsamus pasakojimas apie 9 metrų ilgio ir 2,5 metro aukščio įspūdingo panoraminio paveikslu kūrime iššūkius. O tada prasideda unikali kelionė į XIV amžių prie paslaptinių Mėlynųjų Vandenų dabartinės Ukrainos žemėse.

Pasak prof. G. Kazimierėno, paveiksle tiksliai perteiktas svarbus Lietuvos senosios istorijos įvykis, nuvalant užmaršties dulkes ir atidengiant paslėptus lobius, yra savotiška jo, kaip tapytojo, archeologija. Savo ruožtu meno istorikė ir lituanistė dr. R. Gečaitė pateikia lyginamuosius XIV a. dailės kūrinių pavyzdžius, susistemina pirminius seniausius šaltinius – metraščius ir jų sąvadás, tiria senuosius žemėlapius ir nuosekliai apžvelgia lituanistinę autorinę bibliografiją nuo XV a. Jono Dlugošo iki XXI a. istoriko Romo Batūros monografijos, kur vienur tik trumpai paminėtas, o kitur išsamiau aprašytas XIV a. mūšis prie Mėlynųjų Vandenų. Netikėti atradimai ir svarbūs sugretinimai leidžia autorei iškelti drąsių hipotezių ir klausimų dėl galimų klaidų bei siūlyti naujus aiškinimus.

Pirmajai knygai neatsitiktinai buvo pasirinktas garsaus tapytojo prof. G. Kazimierėno 2009 metais sukurtas įspūdingas apimties monumentalus paveikslas „Algirdo pergalė prie Mėlynųjų Vandenų“. Būtent šis paveikslas ir nauja knyga pagarbiai ženklina ne tik Lietuvos, bet ir visai Europos istorijai lemtingai svarbią Lietuvos mūšio prie Mėlynųjų Vandenų prieš Aukso ordos mongolus-totorius 1362-1363 m. pergalę, kuri sustabdė jau du šimtmečius mirtiną grėsmę kėlusios Aukso ordos invaziją į Europos kraštus. 2012-ieji ir 2013-ieji ne tik Lietuvoje, bet ir Ukrainoje yra minimi kaip šio didingo mūšio 650 metų jubiliejus.

Naujosios serijos pirmoji meniškai detektyvinė knyga, kuri skirta jaunimui ir brandiems eruditams, profesionaliai patraukliai susintetina istorijos ir dailės tyrinėjimus. Svarbiausias naujos leidinių serijos „Lietuvos istorija šiuolaikinėje dailėje“ tikslas – naujoviškai, vizualiai patraukliai ir profesionaliai pristatyti svarbiausius ir neretai menkai žinomus Lietuvos istorijos įvykius per vieną lietuvių šiuolaikinio dailininko kūrinių konkrečią istorinę temą. Knygoje publikuojami tekstai ir iliustracijų medžiaga svarbūs tiek menotyros, tiek Lietuvos praeities tyrimų, tiek pažintinių ir edukacinių požiūrių. Leidinys gausiai iliustruotas tapytojo G. Kazimierėno paveikslu ir jo fragmentų nuotraukomis, unikaliais dailininko eskizais, senųjų žemėlapių kopijomis, metraščių faksimilėmis, autentiškais miniatiūromis ir XIV a. dailės kūriniams.

Knygos įžangoje G. Kazimierėno paveikslą šiuolaikiniame Lietuvos dailės kontekste vertina garsūs lietuvių mokslininkai, filosofai, menininkai, kultūrologai Antanas Andrijauskas, Krescencijus Stoškus, Juozas Algimantas Krikštopaitis, Jūratė Statkutė de Rosales, Rimantas Dichavičius, Liudvikas Pocius. Svarbi knygos grožio bendraautorė yra leidinio dailininkė Ona Liugailienė.

Pasak dr. R. Gečaitės, svarbiausias šios knygos ir kitų naujos serijos leidinių tikslas yra sužadinti jaunus ir smalsius protus drąsiai nerti į Lietuvos istorijos dar itin menkai ištyrinėtas gelmes ir, pasitelkus aišką tyrimo sistemą, tik pagal pirminius ir seniausius šaltinius be kompromisų pažvelgti į Lietuvos istorijos nuostabiai turtingą panoramą, be sentimentų nuvalyti laiko voratinklius ir išvaduoti istorinį objektyvumą iš vaiduokliško miglo. Galbūt šia mokslininkės tyrimų ir atradimų aistra persiims ir šios kerinčiai įkvepiančios knygos skaitytojai, kurie versdami puslapį po puslapio patirs neprilygstamą intelektualinį bei estetinį malonumą.

Knygos autorė dr. R. Gečaitė yra meno istorikė, lituanistė, kultūros kritikė, publicistė. Sukaupusi didelę patirtį dešimt metų dirbdama mokslinė darbuotoja Lietuvos dailės muziejuje, skaitydama mokslinius pranešimus įvairiais Lietuvos meno bei kultūros istorijos problemiais klausimais tarptautinėse

konferencijose JAV, Švedijoje, Estijoje, Portugalijoje ir Lietuvoje, ji nuolat kviečiama kaip ekspertė į įvairius tarptautinius festivalius, bendradarbiauja spaudoje, radijuje bei televizijoje. Šiuo metu mokslininkės pagrindinė tyrinėjimų sritis yra Lietuvos XIV–XVII a. kultūros ir meno ryšiai Europoje, pagrindinį dėmesį ji skiria Gediminaičių dinastijos giminystės ryšiams su įtakingiausiomis Europos karališkosiomis dinastijomis.